

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kymmenes jaosto)

22 päivänä marraskuuta 2018*

Ennakkoratkaisupyyntö – Asetus (EY) N:o 861/2007 – Eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely – 2 artiklan 1 kohta ja 3 artiklan 1 kohta – Soveltamisalat – Asianosaisten käsite – Rajat ylittävät asiat

Asiassa C-627/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Okresný súd Dunajská Streda (Dunajská Stredan piirioikeus, Slovakian tasavalta) on esittänyt 18.9.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 8.11.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

ZSE Energia, a.s.

vastaan

RG,

ZSE Energia CZ, s. r. o:n

osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kymmenes jaosto),

toimien kokoonpanossa: kahdeksannen jaoston puheenjohtaja F. Biltgen, joka hoitaa kymmenennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit E. Levits (esittelevä tuomari) ja M. Berger,

julkisasiamies: H. Saugmandsgaard Øe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Slovakian hallitus, asiamiehenään B. Ricziová,
- Portugalin hallitus, asiamiehinään M. J. Castello-Branco, L. Inez Fernandes ja M. Figueiredo,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Heller ja A. Tokár,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

* Oikeudenkäyntikieli: slovakia.

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä 11.7.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 861/2007 (EUVL 2007, L 199, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 13.5.2013 annetulla neuvoston asetuksella (EU) N:o 517/2013 (EUVL 2013, L 158, s. 1) (jäljempänä asetus N:o 861/2007), 2 artiklan 1 kohdan ja 3 artiklan 1 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat ZSE Energia, a.s. ja RG ja joka koskee pääomaltaan 423,74 euron suuruisen saatavan perimistä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Asetus N:o 861/2007

- 3 Asetuksen N:o 861/2007 johdanto-osan seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
”– – Tuomion saaminen nopeasti ja pienin kuluin on erityisen vaikeaa valtioiden rajat ylittävissä asioissa. Sen vuoksi on tarpeen perustaa eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely. Tällaisen menettelyn tavoitteena olisi oltava oikeussuojan saatavuuden parantaminen. – –”
- 4 Kyseisen asetuksen johdanto-osan kahdeksannessa perustelukappaleessa täsmennetään seuraavaa:
”Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn olisi yksinkertaistettava ja nopeutettava vähäisiä vaatimuksia koskevia oikeudenkäyntejä valtioiden rajat ylittävissä asioissa sekä alennettava kuluja tarjoamalla vaihtoehto jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä säädetyille mahdollisuuksille, joihin kyseinen menettely ei vaikuttaisi. – –”
- 5 Kyseisen asetuksen johdanto-osan 11 perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:
”Eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn käynnistämisen helpottamiseksi kantajan olisi tehtävä hakemus täyttämällä vakioimuotoinen vaatimuslomake ja toimittamalla se tuomioistuimeen. – –”
- 6 Saman asetuksen 1 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:
”Tällä asetuksella perustetaan eurooppalainen menettely vähäisiä vaatimuksia varten, jäljempänä ’eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely’, jonka tarkoituksena on yksinkertaistaa ja nopeuttaa vähäisiä vaatimuksia koskevia oikeudenkäyntejä valtion rajat ylittävissä asioissa ja alentaa kuluja. Eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely on asianosaisten käytettävissä vaihtoehtona jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä säädetyille menettelyille.”
- 7 Asetuksen N:o 861/2007 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:
”Tätä asetusta sovelletaan valtion rajat ylittäviin siviili- ja kauppaoikeudellisiin asioihin riippumatta siitä, millaisessa tuomioistuimessa niitä käsitellään, jos vaatimuksen arvo ilman korkoja, kuluja ja kustannuksia on enintään 2000 euroa ajankohtana, jolloin vaatimuslomake saapuu toimivaltaiseen

tuomioistuimeen. Asetusta ei erityisesti sovelleta vero-, tulli- tai hallinto-oikeudellisiin asioihin eikä valtion vastuuseen teoista ja laiminlyönneistä, jotka on tehty julkista valtaa käytettäessä ('acta iure imperii').”

8 Kyseisen asetuksen 3 artiklan sanamuoto on seuraava:

”1. Tässä asetuksessa valtion rajat ylittävällä asialla tarkoitetaan asiaa, jossa vähintään yhdellä asianosaisella on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimen käsiteltäväksi asia on saatettu.

--

3. Se, onko kyseessä valtion rajat ylittävä asia, määräytyy sen ajankohdan mukaisesti, jona vaatimuslomake saapuu toimivaltaiseen tuomioistuimeen.”

9 Kyseisen asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos vaatimus ei kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan, tuomioistuin ilmoittaa tästä kantajalle. Jos kantaja ei peruuta vaatimustaan, tuomioistuin käsittelee sen siinä jäsenvaltiossa sovellettavan oikeudenkäyntimenettelyä koskevan lainsäädännön mukaisesti, jossa asiaa käsitellään.”

10 Kyseisen asetuksen 19 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu, eurooppalaiseen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaan menettelyyn sovelletaan sen jäsenvaltion oikeudenkäyntimenettelyä koskevaa lainsäädäntöä, jossa menettely toteutetaan.”

Slovakian oikeus

11 Siviiliprosessilain nro 160/2015 pääasian oikeudenkäynnissä sovellettavan version 60 §:n mukaan ”asianosaisilla” tarkoitetaan kantajaa ja vastaajaa.

12 Väliintulija määritellään kyseisen lain 81 §:ssä henkilöksi, joka osallistuu oikeudenkäyntiin kantajan tai vastaajan rinnalla ja jonka oikeudellista etua oikeudenkäynnin ratkaisu koskee.

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymykset

13 ZSZ Energia, jonka kotipaikka on Bratislava (Slovakian tasavalta), saattoi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen käsiteltäväksi vaatimuksen ilman viivästyskorkojen huomioon ottamista määrältään 423,74 euron suuruisen saatavan maksamiseksi eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn mukaisesti.

14 ZSE Energia osoitti vaatimuksensa ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle asetuksen N:o 861/2007 liitteessä I olevalla lomakkeella A, jossa se oli kantaja 1.

15 Kyseisessä lomakkeessa oli lisäksi kantajana 2 ZSE Energia CZ, s. r. o, joka on sijoittautunut Tšekin tasavaltaan. Kyseisessä vaatimuksessa todettiin, että ZSE Energia CZ oli tehnyt ZSE Energian kanssa sopimuksen, jonka mukaisesti ZSE Energia CZ huolehtisi provisiota vastaan tiettyjen ZSE Energian saatavien hallinnoimisesta ja perimisestä; näihin kuuluivat saatavat RG:ltä, jonka kotipaikka on Vojka nad Dunajom (Slovakian tasavalta).

- 16 Kantaja 2 ilmoitti ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle edellä mainitun vaatimuksen liitteenä olleella erillisellä asiakirjalla, että siviiliprosessilain 81 §:n nojalla se osallistuisi käynnissä olleeseen riita-asiaan väliintulijana, koska asian ratkaisu koski sen oikeudellista etua.
- 17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyysi asetuksen N:o 861/2007 liitteessä II olevalla lomakkeella B kantajia 1 ja 2 oikaisemaan lomaketta A. Se huomautti, että kyseessä ollut vaatimus sisälsi kahta kantajaa koskeneita tietoja, mutta lomakkeessa todettiin, että saatava oli maksettava yksinomaan kantajalle 1. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoi, ettei kantaja 2 ollut varsinainen kantaja, ja pyysi, että yksinomaan kantaja 1 mainittaisiin vaatimuksessa tai että vaatimusta täydennettäisiin tiedoilla, joista ilmenisi, mikä saatava vastaajan on maksettava kantajalle 2.
- 18 Vastauksena edellä mainittuun pyyntöön ZSE Energia toimitti ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle lomakkeen A asianmukaisesti oikaistuna: kyseisessä lomakkeessa yksinomaan mainittu yhtiö mainittiin ”kantajana”, kun taas ZSE Energia CZ mainittiin siinä yksinomaan ”väliintulijana”.
- 19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohti tämän jälkeen sitä, onko sen käsiteltäväksi saatettu asia asetuksen N:o 861/2007 soveltamisalaan kuuluva rajat ylittävä asia.
- 20 Tässä tilanteessa Okresný súd Dunajská Streda (Dunajská Stredan piirioikeus, Slovakian tasavalta) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Onko asetuksen (EY) N:o 861/2007 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yhden asianosaisen käsitettä tulkittava siten, että se käsittää myös ’väliintulijan’, toisin sanoen sellaisen menettelyyn osallistuvan osapuolen, joka ei ole kantaja eikä vastaaja vaan joka osallistuu asian käsittelyyn vain tukeakseen kantajan tai vastaajan perusteita?
- 2) Mikäli ’väliintulijaa’ ei voida pitää asetuksen N:o 861/2007 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna ’asianosaisena’:
- kuuluuko – – lomakkeella A vireille pantu kantajan ja vastaajan välinen menettely asetuksen N:o 861/2007 soveltamisalaan sen 2 artiklan 1 kohdassa ja 3 artiklan 1 kohdassa – yhdessä tarkasteltuina – tarkoitettulla tavalla, kun edellä mainituilla on kotipaikka asiaa käsittelevän tuomioistuimen sijaintijäsenvaltiossa ja ainoastaan ’väliintulijan’ kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 21 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteleo lähinnä, onko asetuksen N:o 861/2007 3 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että käsite ”asianosaiset” koskee yksinomaan pääasian kantajaa ja vastaajaa, vai niin, että se koskee myös väliintulijaa, joka osallistuu menettelyyn tukeakseen jompaakumpaa pääasian oikeudenkäynnin asianosaista.
- 22 Aluksi on todettava, että asetuksen N:o 861/2007 3 artiklan 1 kohdassa ei määritellä käsitettä ”asianosaiset” eikä siinä viitata tältä osin jäsenvaltioiden oikeuteen. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekä unionin oikeuden yhtenäisen soveltamisen periaate että yhdenvertaisuusperiaate edellyttävät, että unionin oikeuden sellaisen säännöksen sanamuotoa, joka ei sisällä nimenomaista

- viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen säännöksen sisällön ja ulottuvuuden määrittämiseksi, on tavallisesti tulkittava itsenäisesti ja yhtenäisesti koko Euroopan unionissa (ks. mm. tuomio 7.8.2018, Bichat ym., C-61/17, C-62/17 ja C-72/17, EU:C:2018:653, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 23 Tässä tilanteessa kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa esiintyvää asianosaisten käsitettä on tulkittava itsenäisesti ja yhtenäisesti unionin oikeusjärjestyksessä.
- 24 Tästä on todettava yhtäältä, että asetuksen N:o 861/2007 3 artiklan 1 kohdan sanamuoto ei yksinään mahdollista sen vahvistamista varmasti, ettei käsite ”asianosaiset” kattaisi myös väliintulijaa.
- 25 Kun on toisaalta kyse epäilyistä, joita ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on esittänyt käsitteen ”asianosaiset” tulkinnasta sen vuoksi, että asetuksen N:o 861/2007 slovakinkielisessä versiossa on mahdollinen ristiriitaisuus, on palautettava mieleen, että unionin oikeuden säännöksiä on tulkittava ja sovellettava yhtenäisesti ottaen huomioon kaikilla unionin kielillä laaditut versiot. Unionin oikeuden tekstin erikielisten versioiden poiketessa toisistaan kyseessä olevaa säännöstä on tulkittava sen säännösten systematiikan ja tavoitteen mukaan, jonka osa säännös on (tuomio 1.3.2016, Alo ja Osso, C-443/14 ja C-444/14, EU:C:2016:127, 27 kohta).
- 26 Asetuksen N:o 861/2007 systematiikasta on todettava ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tavoin, että kyseisessä asetuksessa säädetään yksinomaan pääasian kantajan ja vastaajan oikeuksista ja velvollisuuksista. Kyseisen asetuksen liitteissä I ja III olevat lomakkeet A ja C on näin ollen täytettävä siten, että kantaja täyttää lomakkeen A ja vastaaja lomakkeen C. Sen sijaan lukuun ottamatta lomakkeiden otsakkeita, jotka asetuksessa N:o 861/2007 varataan toimivaltaiselle tuomioistuimelle, siinä ei säädetä mistään muusta otsakkeista muille pääasiassa mahdollisesti mukana oleville henkilöille.
- 27 Asetuksen N:o 861/2007 systematiikasta voidaan näin ollen päätellä, että kyseisessä asetuksessa ei ole tarkasteltu väliintulijoiden osallistumista siinä tarkoitettuihin asioihin.
- 28 Tämä arviointi saa vahvistuksen itse asetuksen N:o 861/2007 tavoitteesta. Kyseisen asetuksen johdanto-osan seitsemännessä ja kahdeksannessa perustelukappaleessa ja sen 1 artiklassa korostetaan nimittäin, että vapaaehtoisella eurooppalaisella menettelyllä on kolme päämäärää. Sillä pyritään mahdollistamaan rajat ylittävien vähäisten vaatimusten ratkaiseminen yksinkertaisemmin, nopeammin ja kustannustehokkaasti. Tällaista tavoitetta ei kuitenkaan voida saavuttaa, jos käyttöön otettu menettely mahdollistaa väliintulijan kaltaisen kolmannen osapuolen osallistumisen.
- 29 Tässä asiayhteydessä on niin ikään palautettava mieleen – kuten Slovakian hallitus ja komissio huomautuksissaan tekivät –, että hyväksyessään asetuksen N:o 861/2007 muuttamisesta 16.12.2015 antamaansa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2015/2421 (EUVL 2015, L 341, s. 1) unionin lainsäätäjät ilmaisi, ettei se halunnut laajentaa rajat ylittävien asioiden määritelmää komission tämänsuuntaisesta ehdotuksesta (COM(2013) 794 final) huolimatta. Tämä unionin lainsäätäjien tahto jätettäisiin huomiotta, jos väliintulijan kotipaikka jossain muussa kuin kantajan ja vastaajan kotipaikkajäsenvaltiossa riittäisi laajentamaan asetuksen N:o 861/2007 soveltamisalaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen asiaan.
- 30 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 861/2007 3 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että asianosaisten käsite koskee yksinomaan pääasian kantajaa ja vastaajaa.

Toinen kysymys

- 31 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen N:o 861/2007 2 artiklan 1 kohtaa ja 3 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että asia kuuluu kyseisen asetuksen soveltamisalaan, kun kantajan ja vastaajan kotipaikka on jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimen käsiteltäväksi asia on saatettu.
- 32 Tämän osalta on riittävää todeta, että asetuksen N:o 861/2007 2 artiklan 1 kohdassa rajoitetaan nimenomaisesti kyseisen asetuksen soveltamisalaa rajat ylittäviin asioihin. Kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tämän tuomion 30 kohdassa tulkinnut, määritellään rajat ylittävä asia asiaksi, jossa kantajan ja/tai vastaajan kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka on muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimen käsiteltäväksi asia on saatettu.
- 33 Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen asia, jossa kantajan ja vastaajan kotipaikka on jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimen käsiteltäväksi asia on saatettu, ei näin ollen kuulu asetuksen N:o 861/2007 soveltamisalaan.
- 34 Kattavuuden vuoksi on palautettava mieleen, että asetuksen N:o 861/2007 johdanto-osan kahdeksannen perustelukappaleen mukaan kyseinen asetus on vaihtoehto suhteessa jäsenvaltioiden lainsäädännössä säädettyihin mahdollisuuksiin, kun sen soveltamisalalla olevat työt täyttyvät.
- 35 Prosessioikeutta, jota sovelletaan jäsenvaltiossa, jossa asiaa käsitellään, sovelletaan siis silloin, kun vaatimus ei kuulu asetuksen N:o 861/2007 soveltamisalaan. Kyseisen asetuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti tällaisessa tilanteessa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on ilmoitettava asiasta kantajalle ja – jos tämä ei peruuta vaatimustaan – käsiteltävä se sovellettavan kansallisen prosessioikeuden mukaisesti.
- 36 Kaiken edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 861/2007 2 artiklan 1 kohtaa ja 3 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen asia, jossa kantajan ja vastaajan kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka on jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimen käsiteltäväksi asia on saatettu, ei kuulu kyseisen asetuksen soveltamisalaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 37 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kymmenes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä 11.7.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 861/2007, sellaisena kuin se on muutettuna 13.5.2013 annetulla neuvoston asetuksella (EU) N:o 517/2013, 3 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että asianosaisten käsite koskee yksinomaan pääasian kantajaa ja vastaajaa.**

- 2) Asetuksen N:o 861/2007, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 517/2013, 2 artiklan 1 kohtaa ja 3 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen asia, jossa kantajan ja vastaajan kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka on jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimen käsiteltäväksi asia on saatettu, ei kuulu kyseisen asetuksen soveltamisalaan.

Allekirjoitukset